

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 9 lutego 2012 r.

Szanowny Panie,

Chciałabym podzielić się z Panem informacjami o problemie, który w ostatnich dniach i tygodniach wywołał w Polsce bardzo ożywioną dyskusję społeczną – dyskusję, która przetoczyła się zarówno przez media tradycyjne jak i przez Internet, a mianowicie w sprawie umowy ACTA. Najbardziej zdeterminowani przeciwnicy ACTA nie zawahali się nawet przed wezwaniem internautów do wyrażenia niezadowolenia z podpisania przez polski rząd wspomnianej umowy w formie demonstracji ulicznych. Demonstracje przeprowadzone w kilkunastu polskich miastach zgromadziły liczne rzesze niezadowolonych, w tym głównie młodzieży. Pod wpływem reakcji społecznej, a także z mojej inspiracji, rząd zdecydował o przeprowadzeniu szerokich konsultacji społecznych, które mają m.in. na celu uzyskanie opinii zainteresowanych środowisk użytkowników Internetu nt. zagrożeń wynikających z przyjęciem ACTA dla praw i wolności obywatelskich. Ponadto Premier polskiego rządu zapowiedział zawieszenie procedury ratyfikacyjnej ACTA do czasu wyjaśnienia wszelkich wątpliwości.

Wg ocen ekspertów podpisanie i ratyfikacja ACTA może spowodować zmiany w systemie prawa państw członkowskich UE wynikające z pojawienia się nowego aktu prawa międzynarodowego, co może skutkować nałożeniem na podmioty – zarówno publiczne jak i prywatne – nowych obowiązków. Można przypuszczać, że po ratyfikacji ACTA pojawi się silna presja dla wprowadzenia w poszczególnych państwach-sygnatariuszach modelu ochrony lansowanego przez twórców ACTA.

Niezależnie od istoty ochrony praw autorskich oraz innych praw własności intelektualnej, należy zadać pytanie, jaki wpływ ratyfikacja ACTA będzie miała na przyszłość prawa ochrony własności intelektualnej w Europie i skorelowany z nim zakres dostępu obywateli do dóbr kultury. Nie sposób oprzeć się wrażeniu, iż wprowadzenie instrumentu prawa międzynarodowego, takiego jak ACTA, może przyczynić się w pewnym stopniu do petryfikacji tego systemu i ograniczenia możliwości debaty nad rozwiązaniami, które w dobie rozwoju nowych technologii zapewniłyby jak najszerszy dostęp do dóbr kultury przy jednoczesnej dbałości o prawa twórców. Konieczność zapewnienia równowagi pomiędzy różnymi wartościami, dobrami i prawami jest zadaniem należącym do władz publicznych.

Wątpliwości w tej sprawie mogą w dużej mierze dotyczyć zapisu mającego na celu zaangażowanie podmiotów prywatnych, jakimi są dostawcy usług sieciowych, do ścigania ewentualnych naruszeń prawa autorskiego poprzez zabezpieczenie i przekazywanie m.in. danych użytkowników dopuszczających się takich naruszeń organizacjom zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

W świetle przedstawionych powyżej faktów i opinii byłabym wielce zobowiązana za informację odnoszącą się do istoty zagrożeń dla praw i wolności obywatelskich przy ratyfikacji ACTA. Pana wiedza i refleksja, o którą proszę, byłaby mi niezwykle pomocna, przy wypracowywaniu stanowiska w moim kraju. Będę zobowiązana za odpowiedź do dnia 17 lutego br.

Ze swej strony deklaruję, że chętnie podzielę się informacjami o dalszym przebiegu sprawy, co – jak zakładam – mogłoby być interesujące również dla Pana, zwłaszcza w obliczu faktu, że prace nad ACTA w Parlamencie Europejskim są jeszcze dalekie od zakończenia.

Z góry dziękuję za współpracę oraz korzystam z okazji, by ponowić wyrazy uszanowania.